

گزارش مدیرعامل سازمان در برنامه فجر سلامت؛

فصل تحریم های سخت و توفیقات بزرگ انتقال خون ایران

مدیرعامل سازمان انتقال خون ایران در برنامه فجر سلامت که به مناسبت ایام الله دهه فجر، عصر دیروز از شبکه سلامت سیما پخش شد دستاوردها و توفیقات چشمگیر ملی و بین المللی این سازمان را با وجود تحریمهای سختی که در دولت سیزدهم شاهد آن بودیم بازگو کرد.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، مدیرعامل سازمان انتقال خون ایران در برنامه فجر سلامت که به مناسبت ایام الله دهه فجر، عصر دیروز از شبکه سلامت سیما پخش شد دستاوردها و توفیقات چشمگیر ملی و بین المللی این سازمان را با وجود تحریمهای سختی که در دولت سیزدهم شاهد آن بودیم بازگو کرد.

افزایش ذخایر خون از سه روز به ۸ روز

دکتر مصطفی جمالی در این گفتگو با اشاره به گسترش مراکز درمانی و تخت های بیمارستانی طی سالهای اخیر تاکید کرد: طی همه این سالها، مراکز انتقال خون، امکانات و تجهیزات و کارکنان این سازمان متناسب توسعه مراکز درمانی ارتقا نیافته بود ولی این هرگز باعث نشد که نقصانی در عملکرد این سازمان رخ دهد و پس از تحویل گرفتن پست مدیریت سازمان انتقال خون، موفق شدیم ذخایر خون و فرآورده را از سه روز به ۸ روز افزایش دهیم.

دکتر جمالی تاکید کرد: وجود ذخایر مناسب، مدیریت سوانحی چون حادثه تروریستی کرمان را میسر می کند. چنانکه در این حادثه از خون ۵- استفاده شد چون فرصت برای نجات جان مجروحان محدود بود و زمانی برای تعیین گروه خونی بیماران در بیمارستان نبود اما ذخایر موجود سبب شد هیچ مجروحی دچار آسیب ناشی از نبود فرآورده های خون نشود و در این موضوع شبکه ملی خون رسانی هم کمک های شایانی داشت.

تامین ۱۰۰ درصدی درخواست های بیمارستانی

مدیرعامل سازمان انتقال خون با اشاره به رساندن شاخص توزیع بیمارستانی به ۱۰۰ درصد، از ایثار مردم و تلاش همکاران سازمان تقدیر و تشکر کرد و افزود: این شاخص در استان تهران ۷۵ درصد بود که امروز در پایتخت تمام نیاز به خون مراکز درمانی تامین می شود.

تامین ۷۰ درصدی کیسه های فیلتر دار

مدیر عامل سازمان انتقال خون در این گفتگو اعلام کرد: استفاده از کیسه های فیلتر دار در بعضی از استانها از ۲۰ درصد به ۷۰ درصد رسیده است.

وی با اعلام این مطلب خبر از گسترش استفاده از کیسه های فیلتر دار و افزود: استفاده از کیسه های فیلتر دار برای بسیاری از بیماران مثلا کسانی که استفاده مداوم از خون دارند بسیار مهم است.

وی افزود: حذف گلبولهای سفید که توسط این کیسه های خون صورت می گیرد، کاهش عوارض انتقال خون را در پی دارد.

دکتر جمالی تاکید کرد: با استفاده از خون کم لکوسیت که گلبول سفید آن تا حد ممکن حذف شده است، عوارضی چون تب و لرز و حساسیت، کاهش می یابد و همچنین می تواند برای بیماران مبتلا به ضعف سیستم ایمنی بسیار مناسب باشد.

وی افزود: با استفاده از کیسه های فیلتر دار، پس از تزریق خون، بیمار با مقاومت پلاکتی نیز مواجه نمی شود که این یکی دیگر از مزایای این کیسه های خون است.

آزمایش غربالگری ملکولی (NAT)

آغاز آزمایش غربالگری ملکولی (NAT) بر روی خونهای اهدایی که می تواند احتمال آلودگی های ویروسی منتقله از راه خون را به صفر نزدیک کند زمانی که پول بود و تحریم کمتر بود محقق نشد و امروز که تحت تحریم شدید هستیم و پول هم نیست موفق به انجامش شده ایم.

وی توضیح داد: پیش از این خون با آزمایش های لومینسانس (ECL) (CL) برای غربالگری سرولوژی بیماری های ویروسی در انتقال خون استفاده می شد و عملیاتی شدن آزمایش NAT، یکی از کارهای خوب سازمان انتقال خون است.

وی تاکید کرد: برقراری این آزمایشها، شاخص سلامت خون های اهدایی در کشورمان را بالاتر می برد و باعث می شود دوره پنجره انتقال بیماری های ویروسی به صورت قابل توجهی کاهش پیدا کند.

دکتر جمالی افزود: دوره پنجره فاصله بین زمانی است که ویروس وارد بدن می شود تا زمانی که آزمایش ها بتواند آن را تشخیص دهد. آزمایش

ملکولی این زمان را در مورد HIV و هیپاتیت از یک ماه به کمتر از ۱۰ روز کاهش دهد و سبب می شود امنیت و سلامت خون بسیار بالا برود. گرچه این ریسک یک در چند صد هزار باشد.

گروه های فرعی خون

تعیین گروه های فرعی خون در کشور یکی از کارهای مهم و نوین سازمان انتقال خون در سال جاری است. تعیین فنوتیپ در اهداکنندگان خون که برای تهیه سازگار ترین خون برای بیماران خصوصا کسانی که نیاز به تزریق مکرر خون دارند انجام می شود.

مدیرعامل سازمان انتقال خون با اعلام این مطلب گفت: دو سه سال است که این کار بر روی خونهای انجام می شود زیرا غیر از آنتی ژن های اصلی که گروه های اصلی خونی شامل (AB, O, B, A) هستند، گروهی دیگر از آنتی ژن ها وجود دارند که گروه فرعی را تشکیل می دهند و در مورد بیماران تالاسمی که مکرر خون دریافت می کنند، در صورت عدم تعیین گروه های فرعی آنتی بادی هایی تولید می شود که سبب می شود بعد از مدتی دیگر با وجود تزریق خون، هموگلولین بالا نرود.

دکتر جمالی گفت: برای اینکه بتوانیم بهترین خون سازگار را در اختیار بیماران قرار بدهیم، لازم است بتوانیم فنوتیپ گروه های فرعی را نیز تعیین کنیم.

عدالت در تجهیزات و امکان اهدای خون

مدیرعامل سازمان انتقال خون اهدای خون را کاری مقدس و خیر دانست و گفت وظیفه داریم امکان این کار خدا پسندانه را در سراسر کشور مهیا سازیم، هم اکنون با توسعه زیر ساختها و مراکز ثابت و سیار استانی مثل لرستان در تمام شهرستانهایش امکان اهدای خون وجود دارد و حتی در سیستان و بلوچستان نیز با استفاده از ظرفیت خیرین و دولت تعداد مراکز اهدای خون افزایش یافته است و هر جا این امکان به صورت ثابت فراهم نباشد مثل بجنورد و اراک، بودجه هایی به تامین سامانه های سیار و اتوبوس اهدای خون تخصیص می یابد تا این امکان فراهم شود و این همسو با سیاست عدالت محور و سلامت گستر وزارت بهداشت و دولت سیزدهم است، همچنین امکانات تجهیزات فنی و خدمات تا حد امکان در تمامی استانها فراهم می شود، مانند تجهیز استانها به روش اتوماتیک گروه بندی خون که در کل کشور مانند تهران آزمایشات به صورت اتوماسیون اجرا گردد.

دکتر جمالی کارکنان سازمان انتقال خون را سربازان گمنام سلامت خواند و گفت یک پزشک انتقال خون در ۳۰۰ روز کاری در سال و ۳۰ سال خدمت با تامین خون و فراورده جان ۸۰۰ هزار نفر را به نوعی با معاینه و بررسی سلامت خون نجات می دهد و اگر این کارکنان زحمتکش نباشند خدمات بیمارستانی متوقف می شود.

وی با اشاره به سالمندی جمعیت و اهدا کنندگان، و گسترش خدمات بیمارستانی، نیاز به فرهنگ اهدای خون در میان جوانان و همچنین بانوان که اکنون کمتر از ۵ درصد اهدای خون را به عهده دارند را چالش سازمان انتقال خون دانست و فرهنگ سازی در این زمینه را به کمک رسانه ملی که همیشه در کنار سازمان انتقال خون بوده است ضروری خواند.

دکتر جمالی همچنین از تجهیز کلیه استانها به دستگاه های تشخیص اتوماسیونی و ویروس هیپاتیت و ایدز، خبر داد که قبلا تنها در ۱۱ استان وجود داشت و افزود:

این عدالت در خدمات انتقال خون است که در حال اجرا است و همه استانها به طور یکسان این خدمات را دریافت خواهند کرد.

سیستم پیشرفته تطابق سازگاری در پیوند سلولهای بنیادی

مدیر عامل سازمان انتقال خون افزود: اچ ال ای پروتئینی در سطح گلبولهای سفید است که اگر وقتی پیوند سلولهای بنیادی انجام می شود این پروتئین دهنده و گیرنده تطابق نداشته باشد، پیوند امکان پذیر نیست. دربانک سلولهای بنیادی این مشخصات ثبت می شود و با اچ ال ای بیمار متقاضی تطابق داده می شود.

وی تاکید کرد: یکی از بهترین روشهایی که در دنیا برای تطابق سازگاری استفاده می شود NGS یا Next Generation Sequencing است که سازمان انتقال خون نیز با وجود تحریم با تلاش بسیار توانست این تکنولوژی را برای تطابق اچ ال ای سلولهای بنیادی و سازگاری بافتی به کار گیرد.

دکتر جمالی گفت: با توجه به مذاکرات انجام شده، تست نت و این روش پیشرفته غربالگری اچ ال ای و غربالگری آنتی بادی از سوی مجلس شورای اسلامی به سازمان انتقال خون تکلیف شده است و در برنامه توسعه هفتم بودجه این طرح ها تخصیص داده شده که منجر به توسعه این فرایند ها در سازمان انتقال خون می شود.

انتقال خون ایران بر سکوی افتخار ایستاده است

مدیرعامل سازمان انتقال خون توسعه و بهره وری سازمان انتقال خون را رضایت بخش و جایگاه بین المللی این سازمان را مایه مباهات دانست.

وی با اشاره به جایگاه و افتخار بین المللی سازمان انتقال خون گفت: کسب جایزه برترین سازمان انتقال خون آسیا از نظر سلامت خون در کنگره سالانه انجمن آسیایی طب انتقال خون از جمله این افتخارات است. وی افزود: در گزارش سازمان جهانی بهداشت، سلامت خون و اهدای خون ایران با انتقال خون کشورهای توسعه یافته مقایسه شده و در بعضی شاخص ها حتی از آمریکا بالاتر هستیم. مثلا شاخص فراورده گیری در آمریکا ۹۷ و در ایران ۹۸

است شاخص اهدای خون در کشورمان به ۲۶ در هزار رسیده و در آمریکا ۱۹ است.

انتقال خون پیش بیمارستانی و استقرار بافی کوت

دکتر جمالی همچنین از همکاری با اورژانس برای تشکیل بانک خون پیش بیمارستانی در قالب یک تفاهم نامه خبر داد که این کار می تواند برای مجروحان صحنه دیده نجات بخش باشد.

وی همچنین وی در بخش دیگری از سخنانش به دستاوردهای فنی چون استقرار روش بافی کوت اشاره کرد و گفت: این دستاورد دیگری است که می تواند منجر به بهره وری شود.

مدیرعامل سازمان انتقال خون گفت: این روش افزایش ۳۰ درصدی استحصال پلاسما و افزایش طول عمرپلاکت از ۳ روز به ۷ روز را در پی دارد که در قزوین به صورت پایلوت موفق به انجام آن شدیم و برنامه داریم این روش را که پیشرفته تر و بهره وری بالاتری دارد در کشور توسعه دهیم.

وی در بخش دیگری از سخنانش خبر از تولید ۱۸۰ هزار لیتر پلاسما در سال ۱۴۰۱ داد که در سال جاری با بهره وری بیشتر به ۲۵۰ هزار لیتر و ۳۹ درصد افزایش نسبت به سال گذشته رسیده است و ابرازامیدواری کرد که سال آینده تولید پلاسما به ۳۰۰ هزار لیتر برسد و این کار صرفه جویی ارزی بالایی برای کشور دارد.

حمایت از شرکت های دانش بنیان

دکتر جمالی گفت: حمایت از شرکت های دانش بنیان را در دستور کار خود قرار دادیم و ساخت تجهیزات سازمان انتقال خون با کمک این شرکتها انجام می شود که اکنون در این زمینه ۷۰ تا ۸۰ درصد خودکفا هستیم. وی با اشاره به تامین سانتریفوژ یخچال دار و تامین دستگاه اشعه خون که فناوری پیشرفته ای دارد توسط سازمان انرژی اتمی و تامین کیسه های خون در داخل کشور ابراز امیدواری کرد که خود کفایی کشور در زمینه ادوات و تجهیزات انتقال خون به زودی به بالاترین سطح برسد .

معاونت اجتماعی یک ضرورت

دکتر جمالی با اشاره به اهمیت بعد اجتماعی سازمان انتقال خون و نیاز به تشکیل این معاونت گفت: آورده نقدی و غیر نقدی خوبی از طریق کمک خیرین و مسئولیت اجتماعی سازمانها جمع آوری شد و همچنین در بحث توسعه زیرساختها کمک شایانی شد که این از دستاوردهای جدید سازمان بود.

وی تاکید کرد: سازمانی که ۲ میلیون اهدا کننده و نزدیک به ۴ میلیون مصرف خون و فراورده دارد ذینفعان و تامین کنندگان مردم هستند، نمی تواند وجه اجتماعی و اهمیت آن را نادیده بگیرد و ۲ سال پیش موفق شدیم این معاونت را در سازمان ایجاد کنیم.

مدیر عامل سازمان انتقال خون افزود: درمديريت همكاري هاي بين بخشي اين معاونت، ۱۰ تفاهم نامه با سازمانها و ارگانهای مختلف منعقد شده که هلال احمر، جهاد دانشگاهی، حوزه های علمیه و سازمان مدیریت بحران، از آن جمله اند و جا دارد از وزیر محترم کشوردر بحث امکانات مربوط به پدافند غیر عامل تشکر کنم، زیرا توانستیم با ایجاد سرخانه سیار با کمک شرکت ماموت و شرکتهای دانش بنیان، کمبود سردخانه را که می توانست منجر به هدر رفت پلاسما شود جبران کنیم. وی در پایان از همراهی همیشگی وزارت بهداشت، سازمان برنامه و بودجه، مجموعه دولت و مجلس شورای اسلامی هم که حمایت بی دریغی داشته اند تشکر کرد.